

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

MAGISTRAT

DR. RACHEL MONTEBELLO B.A. LL.D.

Rikors Numru: 157/2019 RM

L-Avukat Dottor John Bonello

-Vs-

Publius sive Leo Said

Illum, 2 ta' Mejju 2022

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors tal-attur ipprezentat fir-Registru ta' din il-Qorti nhar it-23 ta' Lulju 2019 fejn talab lil din il-Qorti, prevja d-dikjarazzjoni li pubblikazzjoni ossia immagni vizwali (video) li huwa ppublika nhar it-Tnejn 22 ta' Lulju 2019 ghall-habta tas-2:32pm permezz ta' pjattaforma elettronika online ossia l-portal "Facebook" fejn il-konvenut jidher f'konversazzjoni permezz tat-telefon liema konversazzjoni hija traskritta fid-dokument anness u mmarkat "Dok. X", hija libelluza u malafamanti fil-konfront tal-attur, ihallas lill-attur somma li ma teccedix hdax -il elf sitt mija u erbghin euro (11.640) in linea ta' danni morali u dan a tenur tal-Kap. 579.

B'applikazzjoni tal-Art. 14 tal-Kap. 579, il-Qorti hija umilment mitluba tordna lill-konvenut inehhi l-pubblikazzjoni malafamanti mis-sit elettroniku fejn giet pubblikata.

Bl-ispejjez kontra l-konvenut li minn issa huwa ngunt in subizzjoni.

Rat ir-Risposta tal-konvenut tad-19 ta' Settembru 2019;

Rat illi permezz ta' digriet mogħti fl-udjenza tal-4 ta' Ottubru 2019, ġie ordnat l-isfilz tar-Risposta li ġiet ipprezentata mill-konvenut fis-16 ta' Settembru 2019 u l-konvenut ġie ordnat ukoll jisostitwixxi din ir-Risposta fi żmien għaxart ijiem b'risposta oħra li hi konformi mal-liġi ;

Rat ir-Risposta tal-konvenut Publius sive Leo Said ipprezentata fid-9 ta' Ottubru 2019 u reġgħet rat l-istess risposta wara d-digriet tagħha tas-16 ta' Ottubru 2019 li permezz tiegħu kienet ordnat li l-kontenut shiħ tal-paragrafi 17, 18, 25, 26, 27, 28, 33 u 34 tal-imsemmija Risposta jitneħħa mill-inkartament, fejn ġie eċċepit, *inter alia*:-

"Illi primarjament, wiehed jrid jiftakar li meta l-Esponent Konvenut Publius sive Leo Said kien qal "...John Bonello huwa brikkun, kiser il-liġi, kiser l-etika..." li tinsab fit-Traskrizzjoni tal-Pubblikazzjoni ta' l-istess Rikorrent Dr. John Bonello tat-23 ta' Lulju 2019 u li kienet ġiet immarkata bhala "Dok. X," fil-fatt il-linja tal-mobile kienet ġa ġiet interrotta darb oħra, ossija li l-istess Esponent Konvenut Publius sive Leo Said kien ġa ilu jitkellem mas-Sur Mercieca għall-hin twil;

Illi fuq dan l-istess suġġett, l-istess Esponent Konvenut Publius sive Leo Said kien ġa ilu jitkellem mas-Sur Mercieca għall-ġranet shah;

-Omissis-

Illi dawn il-fatti jinsabu wkoll traskritti anke fl-istess Traskrizzjoni tal-Pubblikazzjoni ta' l-istess Rikorrent Dr. John Bonello tat-23 ta' Lulju 2019 u li kienet giet immarkata bhala "Dok. X;"

Illi għalhekk, l-istess Esponent Konvenut Publius sive Leo Said qed jitlob lill Din l-Onorabbli Qorti tiehu inkonsiderazzjoni wkoll ta' dan il-fatt ghax fit-Traskrizzjoni tal-Pubblikazzjoni ta' l-istess Rikorrent Dr. John Bonello tat-23 ta' Lulju 2019 u li kienet giet immarkata bhala "Dok. X," hija biss parti limitatissima ta' dak li verament kien qed jiġi diskuss bejn l-istess Esponent Konvenut Publius sive Leo Said u l-istess Sur Mercieca;

Illi l-istess Esponent Konvenut Publius sive Leo Said kien ikkuntattja lill istess Sur Mercieca wara ordni speċifika li kien għamell l-istess Prim Ministru ta' Malta Dr. Joseph Muscat;

Illi barra minn hekk u fil-verità l-istess Esponent Konvenut Publius sive Leo Said qed jiddikjara li meta kien reġa qabad ma l-istess Sur Mercieca ma ndunax li kien qed jiġi rrekordjat, tant li meta kien qata minn ma' l-istess Sur Mercieca kien baqa sejjer b'dak li kien ried jgħamel u fil-fatt, fit-Traskrizzjoni tal-Pubblikazzjoni ta' l-istess Rikorrent Dr. John Bonello tat-23 ta' Lulju 2019 u li kienet giet immarkata bhala "Dok. X," hemm miktub il-messaġġ li kien ħalla lill xi ħadd li ma għandu xejn x'jaqsam mas-sugġett indikat fit-Traskrizzjoni tal-Pubblikazzjoni ta' l-istess Rikorrent Dr. John Bonello tat-23 ta' Lulju 2019 u li kienet giet immarkata bhala "Dok. X," u li kien propju meta kien spiċċa mill-messaġġ li l-istess Esponent Konvenut Publius sive Leo Said kien induna li kien ġie rrikordjat biż-żball;

Illi tant hu hekk, li kieku kien jaf li seta kien qed jiġi rrekordjat dak il-ħin, l-istess Esponent Konvenut Publius sive Leo Said kien jirrekordja wkoll dak li kien qed jgħid l-istess Sur Mercieca;

Illi fil-fatt, fit-Traskrizzjoni tal-Pubblikazzjoni ta' l-istess Rikorrent Dr. John Bonello tat-23 ta' Lulju 2019 u li kienet giet immarkata bhala "Dok. X," hemm miktub dan li g'ej:

-Omissis-

Illi ghalkemm ma hemmx indikat minn hu "....Jien irrid....jien irrid nirraporta lilek u rrid nirraporta kull min qed jiehu hsieb talli dawn l-affarijiet....," hu evidenti li l-Esponent Konvenut Publius sive Leo Said kien qed jirreferi ghas-Sur Mercieca w l-oħrajn responsabbli mis-sistema w mhux lill istess Rikorrent Dr. John Bonello;

Illi għalhekk, anke jekk ma kienx jaf li kien qed jiġi rrikordjat, fl-opinjoni ta' l-istess Esponent Konvenut Publius sive Leo Said, hu ma kien qal xejn ħażin meta kien qal l-kliem "....John Bonello huwa brikkun, kiser il-liġi, kiser l-etika...." għax din il-frazi, kienet dejjem giet ikkwolifikata minn qabel mill-istess Esponent Konvenut Publius sive Leo Said;

Illi fl-opinjoni ta' l-Esponent Konvenut Publius sive Leo Said, il-frazi "....John Bonello huwa brikkun, kiser il-liġi, kiser l-etika...." kienet dejjem u baqgħet dejjem tiġi hekk miżmuha minnu bhala hekk ikkwolifikata minnu w dejjem hekk sugġetta w dejjem hekk limitata għall-fatt li "....John Bonello huwa brikkun, kiser il-liġi, kiser l-etika...." BISS jekk kemm-il-darba, l-istess "....John Bonello...." FIL-VERITÀ, barra li hu kien l-istess Avukat ta' Massimo Bonello fil-kawża "l-Pulizija vs Massimo Bonello,"² hu, ossija l-istess "....John Bonello...." kien xejntament, malizzjożament u dolożament jaf bhala ben fatt u fost affarijiet oħra w fl-istess hin per eżempju li l-istess Maria Louise Pearson qatt ma kienet fuq ix-xarabank ta' l-istess Massimo Bonello meta kien seħħ l-incident indikat fil-kawża "l-Pulizija vs Massimo Bonello;"³

Illi għalhekk, jekk din hi l-verità, l-istess Avukat ta' Massimo Bonello f'dik il-kawża partikolari, kien għamel minn kollox u dak kollu li hu stegħa jgħamel biex dejjem jgħarraq u dejjem jisgwida kemm lill Dik l-Onorabbli Qorti, kemm lill Prosekuzzjoni kif ukoll lill vitma f'dik il-każ partikolari, ossia lill-mara ta' l-istess Esponent

Konvenut Publius sive Leo Said, ossia s-Sinjura Inna Valentinovna Said (K.I. 0133915L) kif ukoll lill-istess Esponent Konvenut Publius sive Leo Said;

Illi tant hu hekk, l-Esponent Konvenut Publius sive Leo Said kien ħassu tant agravat bis-sitwazzjoni li sab ruġu fiha li kien talab lill Prim Ministru ta' Malta biex jinvestiga l-każ tal-mara ta' l-istess Esponent Konvenut Publius sive Leo Said, ossia s-Sinjura Inna Valentinovna Said (K.I. 0133915 L) w li l-istess l-Prim Ministru kien bghad lill istess Esponent Konvenut Publius sive Leo Said għand id-Direttur ta' Dawn l-Onorabbli Qrati ossija s-Sur Mercieca, biex jgħaddilu l-ismijiet ta' minn kienu l-Avukati ta' Massimo Bonello fil-kawża "l-Pulizija vs Massimo Bonello";

Illi barra minn hekk, u kif taf ben tajjeb Din l-Onorabbli Qorti, dak li kien qed jingħad bejn id-Direttur ta' Dawn l-Onorabbli Qrati, ossija s-Sur Mercieca w l- Esponent Konvenut Publius sive Leo Said ma jinsabx kollu kollu traskritt f"Dok. X;"

Illi għalhekk, it-traskrizzjoni hekk pubblikata f"Dok. X" hija tant limitata li qatt ma tistgħa tiġi kkunsidrata bħala vangelu, għax "Dok. X" tibqa' dejjem limitat fil-kontenut u fis-sustanza tagħha w li għalhekk kemm il-Prim Ministru ta' Malta, kif ukoll id-Direttur ta' Dawn l-Onorabbli Qrati, ossija s-Sur Mercieca w kif ukoll l-Esponent Konvenut Publius sive Leo Said qatt ma jistgħu jkollhom smieh xieraq hekk kif sanċit taħt l-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta kif ukoll taħt l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja tad-Drittijiet Fundamentali tal-Bniedem hekk trasposti fil-Liġijiet ta' Malta permezz tal-Kap 319 tal-Liġijiet ta' Malta kif ukoll bl-interpretazzjonijiet hekk mogħtija f'dawn iċ-ċirkustanzi mill-istess Qrati Ewropeja tad-Drittijiet tal-Bniedem kif ukoll u fuq kollox hekk mgħotija f'dawn it-tip ta'ċirkustanzi minn Dawn l-Onorabbli Qrati;

Illi kif taf ben tajjeb Din l-Onorabbli Qorti, l-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta kif ukoll l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea jittrattaw dwar id-dritt għal smiegh imparzjali w pubbliku fi żmien ragjonevoli, filwaqt li l-Artikoli 7 u 14 tal-Konvenzjoni jittrattaw dwar id-dritt li wiehed ma jkunx misjub hati ta' xi haga li ma tikkostitwixxi

reat kriminali w id-dritt li ma ssir ebda diskriminazzjoni kontra l-persuna, li f'dan il-każ suppost għandhom jinkludu kemm il-Prim Ministru ta' Malta Dr. Joseph Muscat, kif ukoll id-Direttur ta' Dawn l-Onorabbli Qrati, ossija s-Sur Mercieca w mhux biss u b'mod esklussiv lill-Esponent Konvenut Publius sive Leo Said;

Illi bla pregudizzju tas-suespost, u fuq kollox u kif tgħallimna ben tajjeb Din l-Onorabbli Qorti, l-istess "...John Bonello..." jaf li hu minn hu l-Avukat ta' Massimo Bonello, bhala Avukat jaf li hu Uffiċjal ta' Dawn l-Onorabbli Qrati;

Illi barra minn hekk, l-istess ".....John Bonello...." jaf li l-istess Avukat ta' Massimo Bonello, bhala Avukat jaf ukoll li "Rule 1" tal-Kodiċi ta' l-Etika' jiddisponi hekk: "An advocate shall in the exercise of his profession safeguard both in his own actions and in the actions of those who act on his or her behalf, the following values:

Illi għalhekk, it-traskrizzjoni hekk pubblikata f'"Dok. X" hija tant limitata li qatt ma tistgħa tiġi kkunsidrata bhala vangelu, għax "Dok. X" tibqa' dejjem limitat fil-kontenut u fis-sustanza tagħha w li għalhekk kemm il-Prim Ministru ta' Malta, kif ukoll id-Direttur ta' Dawn l-Onorabbli Qrati, ossija s-Sur Mercieca w kif ukoll l-Esponent Konvenut Publius sive Leo Said qatt ma jistgħu jkollhom smieh xieraq hekk kif sancit taht l-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta kif ukoll taht l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja tad-Drittijiet Fundamentali tal-Bniedem hekk trasposti fil-Liġijiet ta' Malta permezz tal-Kap 319 tal-Liġijiet ta' Malta kif ukoll bl-interpretazzjonijiet hekk mogħtija f'dawn iċ-ċirkustanzi mill-istess Qrati Ewropeja tad-Drittijiet tal-Bniedem kif ukoll u fuq kollox hekk mgħotija f'dawn it-tip ta'ċirkustanzi minn Dawn l-Onorabbli Qrati;

Illi kif taf ben tajjeb Din l-Onorabbli Qorti, l-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta kif ukoll l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea jittrattaw dwar id-dritt għal smiegh imparzjali w pubbliku fi żmien raġjonevoli, filwaqt li l-Artikoli 7 u 14 tal-Konvenzjoni jittrattaw dwar id-dritt li wiehed ma jkunx misjub hati ta' xi haga li ma tikkostitwixxix reat kriminali w id-dritt li ma ssir ebda diskriminazzjoni kontra l-persuna, li f'dan il-

każ suppost għandhom jinkludu kemm il-Prim Ministru ta' Malta Dr. Joseph Muscat, kif ukoll id-Direttur ta' Dawn l-Onorabbli Qrati, ossia s-Sur Mercieca w mhux biss u b'mod esklussiv lill-Esponent Konvenut Publius sive Leo Said;

Illi bla pregudizzju tas-suespost, u fuq kollox u kif tghallimna ben tajjeb Din l-Onorabbli Qorti, l-istess "...John Bonello..." jaf li hu minn hu l-Avukat ta' Massimo Bonello, bhala Avukat jaf li hu Uffiċjal ta' Dawn l-Onorabbli Qrati;

Illi barra minn hekk, l-istess ".....John Bonello...." jaf li l-istess Avukat ta' Massimo Bonello, bhala Avukat jaf ukoll li "Rule 1" tal-Kodiċi ta' l-Etika' jiddisponi hekk: "An advocate shall in the exercise of his profession safeguard both in his own actions and in the actions of those who act on his or her behalf, the following values:

-Omissis-

Illi barra "Rule 1," Din l-Onorabbli Qorti tghallimna ukoll li l-Avukat ta' Massimo Bonello, barra li jaf li hu Uffiċjal ta' Dawn l-Onorabbli Qrati, bhala Avukat jaf li "Rule 2" ta' l-istess Kodiċi ta' l-Etika7 jiddisponi hekk:

"An advocate is an officer of the Court, and should conduct himself or herself accordingly."

Illi barra minn hekk, u bhalma tghallimna ben tajjeb Dina l-Onorabbli Qorti, l-Avukat ta' Massimo Bonello, barra li jaf li hu Uffiċjal ta' Dawn l-Onorabbli Qrati, bhala Avukat jaf li l-Kodiċi ta' l-Etika ossia 1-"Code of Ethics and Conduct for Advocates" hu mahrug mill-"COMMISSION FOR THE ADMINISTRATION OF JUSTICE" li bhala introduzzjoni ġenerali tal-Kodiċi ta' l-Etika jgħid hekk:

-Omissis-

Illi Direttur ta' Dawn l-Onorabbli Qrati ossia s-Sur Mercieca kien fil-fatt issuggerixxa lill istess Esponent Konvenut Publius sive Leo Said biex jibda diversi proċeduri kontra l-istess Dr. John Bonello anke dawk Kriminali jekk l-istess Esponent

Konvenut Publius sive Leo Said jsir jaf bħala ben fatt li l-istess Dr. John Bonello kien konxju mill-fatt bażiljarju li Massimo Bonello kellu l-Liċenzja tas-sewqan skaduta mill-inqas b'sentejn u li kienu Dawn l-Onorabbli Qrati kienu konxji minn dan il-fatt bażiljarji, l-mara ta' l-istess Esponent Konvenut Publius sive Leo Said, ossia s-Sinjura Inna Valentinovna Said (K.I. 0133915 L) kif ukoll l-istess Esponent Konvenut Publius sive Leo Said qatt ma kienu jgħaddu mill-Kalvarju li ma jispiċċa qatt;

26) Illi għalhekk u dejjem wara s-suggeriment ta' l-istess Direttur ta' Dawn l-Onorabbli Qrati ossia s-Sur Mercieca li l-istess Esponent Konvenut Publius sive Leo Said kien talab lill istess Direttur ta' Dawn l-Onorabbli Qrati ossia s-Sur Mercieca biex jgħidlu minn kienu l-Avukati ta' l-istess Massimo Bonello;
-Omissis-"

Rat id-digriet tagħha tas-16 ta' Ottubru 2019 fejn filwaqt li ordnat l-kontenut ta' diversi paragrafi tar-Risposta tal-konvenut tad-9 ta' Ottubru 2019, jithassar biex jiġi mneħħija mill-inkartament, ordnat li l-istess konvenut jiddikjara permezz ta' nota jekk it-talbiet (1), (2), (3), (4), (5) u (6) f'pagni 9 u 10 tar-Risposta tad-9 ta' Ottubru 2019 għandhomx jitqiesu bħala talbiet rikonvenzjonali;

Rat ir-Risposta tal-konvenut tas-17 ta' Ottubru 2019 fejn gie dikjarat *inter alia* li t-talbiet bin-numri 1, 2, 3, 4, 5 u 6 tar-Risposta tiegħu għandhom jitqiesu bħala talbiet rikonvenzjonali a tenur tal-Artikolu 398 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta ;

Rat is-sentenza tagħha mogħtija fl-24 ta' Settembru 2020 fejn filwaqt li ċaħdet l-ewwel eċċezzjoni tal-attur rikonvenut, laqgħet it-tieni u t-tielet eċċezzjonijiet tiegħu għat-talbiet rikonvenzjonali tal-konvenut u lliberat lill-attur mill-osservanza tal-gudizzju kwantu għat-talbiet rikonvenzjonali kollha tal-konvenut filwaqt li ordnat ukoll il-prosegwiment tal-kawza dwar it-talbiet principali fir-Rikors promotur bl-ispejjeż jithallsu mill-konvenut.

Semgħet ix-xhieda u rat il-provi u d-dokumenti kollha esebiti;

Rat l-atti kollha;

Semgħet it-trattazzjoni finali tal-abbli avukati tal-partijiet;

Rat illi l-kawza kienet imħollija għal-lum għas-sentenza;

Ikkunsidrat;

L-attur qiegħed jimpunja l-pubblikazzjoni mtella' mill-konvenut fuq il-profil tiegħu fuq Facebook, ta' filmat li fih l-istess konvenut jidher jitkellem f'telefonata ma' terza persuna u jinstema' jgħid is-segwenti stqarrijiet li skont l-attur, huma libellużi u malafamanti fil-konfront tiegħu¹:-

“John Bonello huwa brikkun, kiser il-liġi, kiser l-etika...”

u

“Jien qed nghidlek illi John Bonello, quddiem Audrey Demicoli, go kawża ohra kien jirriżulta li hu -avukat tal-akkużat u kien jaf li dik hija -mara tiegħu_u sadanittant qed jistaqsi lill-Maġistrata, quddiem il-Maġistrata, qallha: "Tafu lil dad-driver?!" Meta hu jaf illi dik tafu! U dik irrispondietha "Le!" lill-Maġistrata mentri hu kien jaf li dak hu r-raġel tagħha! Irrid illi dawn jiena, l-iktar haga faċli biex nirrapurtaha din il-haga! ... Ghaliex inkella, Sur Mercieca, jekk isir jaf Bonello, jekk isir jaf Bonello - skużani lili - jekk isir jaf John Bonello li jien qed nagħmel din l-investigazzjoni u se ninduna li hu gideb quddiem Audrey Demicoli jista' jqabbad lil xi hadd joqtolni bhalma qatlu lil Daphne Caruana Galizia! ... Qed inkun ċar, qed inkun car! ...”

¹ L-attur fix-xhieda tiegħu iddikjara li l-istqarrijiet li huma malafamanti fil-konfront tiegħu huma dawki li f'Dok. X huma indikati b'tipa grassa *bold*.

Minn dak li l-Qorti setgħet tislet mir-Risposta u mid-dokumenti voluminużi, ripetittivi u fil-maġġor parti tagħhom, irrelevanti, ippreżentati mill-konvenut², il-konvenut jilqa' għal din l-azzjoni billi jikkontendi li t-traskrizzjoni tal-kliem li ntqal minnu fil-filmat (Dok. X) – liema traskrizzjoni l-konvenut jiddikjara li hija korretta u mhux kontestata - fiha biss parti limitata ferm ta' dak li kien qed jiġi diskuss waqt telefonata ma' terza persuna; li huwa ma rrejalizzax li kien qed jiġi rrekordjat; u li huwa ma qal xejn hażin meta qal il-kliem impunġat għaliex dan kien dejjem kwalifikat bil-premessa li Dr. John Bonello huwa brikkun, kiser il-liġi u kiser l-etika biss **jekk fil-verita'** huwa kien jaf li Maria Louise Pearson qatt ma kienet fuq ix-xarabank ta' Massimo Bonello meta seħħ l-inċident li kien il-mertu tal-proċeduri fl-ismijiet **Il-Pulizija v. Massimo Bonello**, deċiża mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali fit-18 ta' Diċembru 2013.

Il-Qorti fliet l-atti u l-provi u fehmet illi fl-isfond tal-pubblikazzjoni impunġata tinsab il-kruċjata li nieda l-istess konvenut diversi snin qabel meta ċertu Massimo Bonello ġie liberat b'sentenza mogħtija fit-18 ta' Diċembru 2018 mill-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali preseduta mill-Maġistrat (illum Onor. Imħallef) Audrey Demicoli, fil-proċeduri kriminali fl-ismijiet **Il-Pulizija (Spettur Gabriel Micallef) v. Massimo Bonello**. L-imsemmi Massimo Bonello ġie liberat mill-akkuża, fost oħrajn, li kkaguna offiżi gravi fuq Inna Abrekova Atreptyeva³ waqt kien qed isuq xarabank. Mhux kontestat li f'dawk il-proċeduri kriminali l-attur, Dr. John Bonello, kien l-avukat difensur tal-imputat Massimo Bonello u bħala xhud in difesa ġiet imressqa biex tixhed ċertu Maria Louise Pearson⁴ li ddikjarat li hija kienet fuq ix-xarabank meta seħħ l-inċident, meta in segwitu irriżulta li dan ma kienx minnu⁵.

² Fir-risposta tal-konvenut tad-9 ta' Ottubru 2019, ġie dikjarat espressament illi r-risposta tiegħu tat-22 ta' Settembru 2019 "*għandha direttament x'jaqsam mar-Rikors ta' l-istess Rikorrent Dr. John Bonello tat-23 ta' Lulju 2019.*" (fol. 60/61, paragrafu 4). Il-Qorti tosserva li l-unika risposta tal-konvenut li tinsab fl-atti hi dik li ġiet ippreżentata fid-19 ta' Settembru 2019 u illi kienet ir-Risposta ppreżentata fis-16 ta' Settembru 2019 li ġiet sfilzata.

³ Illum Inna Valentinova Said, mart il-konvenut.

⁴ Din ix-xhud xehdet fis-seduta tat-3 ta' Mejju 2013 – fol. 677, issa 877 *et seq.*

⁵ Il-konvenut jagħmel referenza għal sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali tal-15 ta' Frar 2016 fl-ismijiet **Il-Pulizija (Spettur Kylie Borg) v. Maria Louise Pearson**, fejn l-imputata f'dawk il-proċeduri instabet haġta li gidbet taħt ġurament quddiem il-Qorti fil-proċeduri kriminali kontra Massimo Bonello (deċiżi fit-18 ta' Diċembru 2013) – Dok. MLP7, fol. 668 issa 818.

Evidentement, il-konvenut huwa persważ li minhabba li ġie ppruvat li Marie Louise Pearson xehdet falz⁶ u minhabba numru ta' irregolaritajiet oħrajn li qed jallega li sehhew fl-imsemmija proċeduri kriminali - fosthom li bran determinanti mid-depożizzjoni tal-parti leża Inna Abrekova Atreptyeva ġie tradott ħażin mill-Ingliż għall-Malti, li xi hadd kien seraq mill-atti proċesswali tal-imsemmija kawża, ritratt ta' importanza “*fondamentali*” fil-kawża kif ukoll traduzzjoni oħra tad-depożizzjoni tal-parti leża – il-Qorti fil-proċeduri kriminali kontra Massimo Bonello, ġiet sgwidata u kien minhabba f'hekk li l-istess imputat ġie liberat mill-akkużi. Il-konvenut isostni wkoll li minhabba f'hekk, il-pożizzjoni ta' Inna Abrekova Atreptyeva bhala l-vittma tal-inċident in kwistjoni, ġiet preġudikata.

Il-qofol ta' dan kollu hu li l-konvenut jikkontendi illi l-attur Dr. John Bonello kien jaf li x-xhud Maria Louise Pearson kienet il-mara tal-imputat Massimo Bonello u kellhom tarbija flimkien, anke għaliex⁷ skont il-konvenut, seba' snin qabel l-istess avukat kien ippatroċina lil Massimo Bonello f'kawża għall-manteniment ta' dan il-wild tagħhom. Il-konvenut isostni li minkejja li kien jaf li Massimo Bonello kien ir-raġel tax-xhud, Dr. John Bonello, l-attur, ressaq lil Maria Louise Pearson bhala xhud tad-difiza u staqsiha quddiem il-Maġistrat jekk hija tafx lill-imputat, għal liema domanda x-xhud wiegħbet fin-negattiv.

Huwa evidenti li l-konvenut ħassu aggravat b'dawn l-allegati manuvri u irregolaritajiet u biex juri li l-eżitu tal-imsemmija proċeduri kriminali kien manipolat u kien kollu frott ta' qerq da parti tal-avukat Bonello u ta' kollużjoni bejnu u bejn Massimo Bonello, huwa pprova jsir jaf min kienu l-avukati li kienu ppatroċinaw lil Massimo Bonello f'diversi proċeduri kriminali oħrajn, kif ukoll l-ismijiet tal-avukati f'elenku sħiħ ta' kawżi oħrajn⁸ fejn allegatament twettqu irregolaritajiet: dan kollu biex juri li l-avukat f'dawn il-kawżi kollha kien l-attur Dr. John Bonello.

⁶ Ara *supra*.

⁷ Fir-risposta tiegħu tad-19 ta' Settembru 2019, il-konvenut qal li x-xhud u l-imputat Massimo Bonello kienu joqgħdu fl-istess indirizz: “St. Helen Flats, Flat 2, Triq il-Ħġejjeg San Pawl il-Baħar.” Ara fol. 31.

⁸ Ara fol. 33 u 34, risposta tal-konvenut tad-19 ta' Settembru 2019.

Il-Qorti fehmet ukoll li l-konvenut iddeċieda li hadd ma ried jgħinu f'din il-missjoni tiegħu u qal illi rrikorra addirittura għand il-Prim' Ministru ta' dak iż-żmien, Dr. Joseph Muscat, biex jinvestiga l-każ. Skont il-konvenut, il-Prim' Ministru kien irreferih għand id-Direttur tal-Qorti Frank Mercieca biex jista' jikseb l-informazzjoni meħtieġa minn atti proċesswali ta' diversi kawżi kriminali u oħrajn, għall-prova li Dr. John Bonello kien l-avukat f'dawk il-kawżi u b'hekk jissostanzja t-teżi tiegħu li l-istess attur kien jaf li Maria Louise Pearson kienet qiegħda tixhed il-falz quddiem il-Qorti preseduta mill-Maġistrat (illum Onor. Imħallef) Audrey Demicoli. Jidher mill-kumpless tal-provi f'din il-kawża li t-tentattivi tal-konvenut biex jikseb din l-informazzjoni kienu bla suċċess u huwa ovvju li l-konvenut jinsab immensament frustrat b'dan u kif ukoll bl-eżitu tal-azzjoni kriminali kontra Massimo Bonello li giet determinata bis-sentenza tat-18 ta' Diċembru 2013. Jikkontendi li l-attur mexa b'qerq u b'kondotta mhux etika waqt l-imsemmija kawża għad-detriment ta' martu u mill-pubblikazzjoni li fiha l-istqarrijiet impunjati f'din il-kawża, jirriżulta wkoll li huwa għamel jew kien bi ħsiebu jagħmel rapport lill-Pulizija.

Għall-Qorti huwa wkoll ovvju li l-konvenut huwa persważ li hadd ma jrid jgħinu jikxef il-verita' u pprova juża dawn il-proċeduri odjerni biex jesprimi n-nuqqas ta' fiduċja tiegħu fis-sistema ġudizzjarja b'mod ġenerali u dan billi għamel diversi allegazzjonijiet fil-konfront ta' varji persuni li kienu involuti fil-proċeduri kriminali dwar l-incident stradali li fiha kienet wegħet martu, kif ukoll fil-konfront ta' membri tal-ġudikatura.

Naturalment, mhux komputu ta' din il-Qorti tiddetermina min kienu l-avukati involuti fl-erbgha u għoxrin kawża indikati mill-konvenut fil-provi li ressaq, jew jekk kienu l-attur Dr. John Bonello l-avukat f'dawn il-kawżi, u lanqas m'hu komputu tagħha tiddeċiedi jekk verament l-attur Dr. John Bonello kienu jaf bir-relazzjoni bejn Massimo Bonello u Maria Louise Pearson fiż-żmien meta l-istess Maria Louise Pearson xehdet fil-proċeduri dwar l-incident stradali jew jekk kienu jaf li effettivament l-imsemmija xhud kienu fuq ix-xarabank meta seħħ l-incident u li

kienet qed tixhed falz. **Il-Qorti hija msejha f'din l-azzjoni ta' libell unikament biex tiddetermina jekk il-pubblikazzjoni tal-istqarrijiet li huma impunjati mill-attur f'din il-kawża humiex diffamatorji u malafamanti fil-konfront tal-attur.**

Ikkunsidrat;

Illi qabel ma l-Qorti tgħaddi biex tistħarreg il-mertu tal-azzjoni u tiddetermina jekk l-istqarrijiet impunjati mill-attur humiex diffamatorji fil-konfront tiegħu, ikun xieraq u meħtieg li tiddeċiedi dwar materja li tqanqlet mill-abbli avukat tal-konvenut waqt it-trattazzjoni finali. Gie sottomess illi l-azzjoni ta' libell waqgħet bil-preskrizzjoni ta' sena, a tenur tal-Artikolu 18 tal-Kap. 579 għaliex mid-dokument ossia *pen-drive* esebit mill-attur kontenenti l-filmata impunjat, jirriżulta li l-attur ikkopja dan il-filmata minn fuq Facebook għal fuq l-imsemmi *pen-drive*, fit-28 ta' Novembru 2017.

Minnufih għandu jingħad li l-konvenut ma mexiex tajjeb fir-rigward għaliex sal-lum qatt ma ressaq formalment l-ebda eċċezzjoni dwar il-preskrizzjoni tal-azzjoni attriċi. Kif inhuwa risaput, eċċezzjoni bħal din la tista' tiġi sollevata *ex officio* mill-Qorti u lanqas tista' titressaq bħala argument jew sottomissjoni waqt it-trattazzjoni finali:-

Għalkemm hu mogħti mil-liġi lil parti f'kawża li tqajjem l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni f'kull waqt tagħha, imqar fl-istadju tal-appell, ma huwiex sewwa li l-parti mharrka tissorprendi lill-parti attriċi b'dan il-mod bla ma tagħtiha l-opportunita' li tirribattiha u meta tkun intemmet il-fażi tat-trattazzjoni.⁹

Għalhekk il-Qorti mhux sejra tieħu konjizzjoni tal-materja ta' preskrizzjoni sollevata informalment u waqt it-trattazzjoni finali. Tosserva wkoll illi anke jekk għal mument, kellu jiġi aċċettat li huwa minnu dak li qed jallega l-konvenut u seta' kien hemm publikazzjonijiet preċedenti tal-istess filmata qabel it-22 ta' Lulju 2019, il-konvenut ma ressaq l-ebda prova li kien hemm publikazzjoni preċedenti tal-filmata. Dan ifisser li ma jistax javalla ruħu mir-regola dwar publikazzjoni waħda għall-fini tal-Artikolu

⁹ **Gennaro De Luca et v. Perit Arkitett David Psaila et**, deċiża mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fl-14 ta' Frar 2013.

13 tal-Kap. 579. Barra minn hekk, kuntrarjament għal dak li ġie asserit waqt it-trattazzjoni finali, minn imkien ma jirriżulta li l-filmat li jidher fuq il-*pen-drive* esebit mill-attur kontenenti l-pubblikazzjoni impunjata, ġie publikat u rikordjat fit-28 ta' Novembru 2017. Jekk, kif ġie sottomess mill-abbli avukat tal-konvenut, dan jista' jirriżulta biss permezz ta' kostatazzjoni teknika esperta, irid jingħad li ma saret l-ebda talba formali għall-ħatra ta' espert tekniku ġudizzjarju biex issir il-kostatazzjoni opportuna, ħlief in linea ta' sottomissjoni waqt it-trattazzjoni finali. Il-Qorti tosserva wkoll li l-konvenut naqas ukoll milli jressaq waqt l-istadju tal-ġbir tal-provi, prova ta' opinjoni esperta *ex parte* fir-rigward.

Illi għalhekk, minkejja t-tqanqil tal-imsemmi argument min-naħa tal-konvenut, il-Qorti m'hijiex sejra tqisu u f'kull każ, minn eżami tal-filmat ossia publikazzjoni esebita mill-attur, kif ukoll tal-provi u mix-xhieda mressqa mill-istess attur¹⁰, jirriżulta li l-filmat ġie effettivament ippublikat fit-22 ta' Lulju 2019.

Ikkunsidrat;

Qabel xejn, għandu jingħad li mhux kontestat illi t-traskrizzjoni annessa mar-Rikors promotur hija effettivament traskrizzjoni tal-kliem tal-konvenut matul dak li jidher li huwa telefonata ma' terza persuna, liema terza persuna mhux identifikata mill-filmat iżda skont il-konvenut hija d-Direttur tal-Qorti dak iż-żmien, is-Sur Frank Mercieca. Mhux kontestat lanqas illi t-traskrizzjoni hija riproduzzjoni korretta tal-kliem tal-konvenut waqt din it-telefonata.

Il-konvenut jilmenta, iżda, illi l-attur naqas milli jittraskrivi wkoll dak li qalet il-persuna l-oħra fit-telefonata li tinstema' fil-pubblikazzjoni impunjata u b'hekk jikkontendi li dak li ingħad f'din it-telefonata mhux kollu traskritt f'Dok. X. Madanakollu l-Qorti tosserva illi kif jirriżulta mill-filmat esebit in atti, kontenenti l-

¹⁰ Dak li jirriżulta mill-provi hu li f'Lulju 2019, il-filmat kontenenti l-istqarrijiet impunjati ġie mtella' permezz ta' *public post* fuq il-profil tal-konvenut fuq Facebook: dwar dan xehed Dr. Massimo Vella filwaqt li Dr. Marycien Vassallo xehdet li in segwitu għall-pubblikazzjoni li saret fit-22 ta' Lulju 2019, dan l-istess filmat reġa' ġie mtella mill-konvenut.

istqarrijiet impunjati, jinstema' fih biss il-kliem tal-konvenut u mhux ukoll dak li kien qed jintqal mill-persuna li kienet fuq in-naħa l-oħra tal-linja telefonika.

Huwa ppruvat anke bl-ammissjoni tal-konvenut li huwa kien tella' fuq il-profil tiegħu fuq Facebook, il-filmat fejn jidher u jinstema' jitkellem waqt din it-telefonata ma' persuna oħra (“*Il-vidjow jien għamiltu*”) u dan ifisser li l-element tal-pubblikazzjoni tal-istqarrijiet impunjati hu ppruvat.

Il-konvenut ma jikkontestax illi effettivament, ir-referenza għal “*l-Avukat John Bonello*” fir-recording tat-telefonata hija referenza proprju għall-attur u l-Qorti f'kull każ tqis li l-attur huwa ben identifikabbli mill-pubblikazzjoni għaladarba hu ovvju li John Bonello huwa avukat u jissemma ripetutamente fil-filmat bħala avukat.

Collins, fir-rigward tal-kunċett tal-identifikazzjoni tal-persuna aggravata fil-pubblikazzjoni, jgħid:-

*“A defamatory statement is actionable only at the suit of a person who can be identified as having been referred to in or by the statement. The statement must be ‘of and concerning’ the person. A person is identified where he or she is named, or identified by title or description, in the statement. Identification can also occur by the inclusion of photographs or video footage of the claimant.”*¹¹

F'kull każ, l-attur ressaq prova, permezz tax-xhieda ta' Dr. Massimo Vella u Jesmond Bartolo, li meta semgħu lill-konvenut fil-filmat in diżamina, huma minnufih identifikaw il-persuna li kien qed issir referenza għaliha fl-istqarrijiet impunjati, bħala l-attur Dr. John Bonello.

Ikkunsidrat;

¹¹ Collins on Defamation (2014 Ed.), Matthew Collins QC. 5.01, p. 105.

Illi l-punt ta' tluq f'kull azzjoni ta' libell istitwita taht l-Att, għandu dejjem ikun id-determinazzjoni dwar jekk il-kriterju ta' ħsara serja għar-reputazzjoni, stabbilit mill-Artikolu 3(4) tal-Att dwar il-Midja u l-Malafama ("l-Att") huwiex sodisfatt fil-każ partikolari. Dan l-Artikolu jistipola illi stqarrijiet m'humwiex diffamatorji sakemm ma jikkawżawx ħsara serja jew ikunu jistgħu jikkawżaw ħsara serja lir-reputazzjoni tal-persuna jew persuni speċifiċi li jagħmlu t-talba u f'każ ta' korp li jopera għal profitt, telf finanzjarju serju.

Dwar il-prova tal-ħsara għar-reputazzjoni, il-Gatley jgħid hekk-

*“Proof that serious harm to reputation has actually occurred will obviously suffice but the claimant need only prove that such harm was likely. The harm need not manifest itself in financial terms, though it may do so: serious harm for the purposes of this provision may also be established by proof that the effect of the libel was to cause others to shun the claimant, or that the claimant was caused serious injury to feelings, distress, hurt and/or humiliation.”*¹²

Dan ifisser illi mhux meħtieġ li l-attur iressaq prova li huwa attwalment garrab ħsara f'termini finanzjarji jew tangibbli jew li r-reputazzjoni tiegħu ntlax negattivament b'mod konkret bħala riżultat tal-allegat malafama.

Skont il-Gatley:-

*“... whether a publication has caused or is likely to cause, serious harm is likely to require a careful investigation of facts of the particular case and in particular the inherent gravity of the allegation, the nature and status of the publisher and publishee, the claimant's current reputation and financial position, and whether similar allegations have been published before.”*¹³ [emfasi tal-Qorti]

¹² Gatley On Libel and Slander, Twelfth Ed. [2013] 2.6, pg. 41.

¹³ Gatley, On Libel and Slander (2013 Ed.), p. 41, 2.5. Bħala parti minn dan l-istharrig:- *“Questions of tone and expression, as well as the medium and extent of publication, will all be relevant. The focus will be on the effect*

Jirriżulta mill-istqarrijiet tal-konvenut li qed jiġu impunjati f'din il-kawża u li ġew riprodotti iktar qabel, li l-konvenut jattribwixxi lill-attur bħala stat ta' fatt (i) il-ksur tal-liġi u tal-etika, (ii) il-fatt li jirriżulta li huwa kien jaf li x-xhud fil-proċeduri kriminali kienet qed tixhed falz u (iii) il-fatt li gideb quddiem il-Qorti, fost oħrajn.

Il-Qorti tibda biex tosserva li effettivament, il-konvenut ma jafx biċ-ċert li l-attur Dr. John Bonello kien jaf meta x-xhud Maria Louise Pearson xehdet quddiem il-Qorti fil-proċeduri kriminali kontra Massimo Bonello, li hija kienet qed tixhed il-falz u li kien konxju effettivament dwar ir-relazzjoni bejn ix-xhud u l-imputat Massimo Bonello. Din hija biss il-konklużjoni li l-konvenut wasal għaliha miċ-ċirkostanzi tal-każ u mis-suspett tiegħu li l-attur Dr. John Bonello kien ilu jippatroċina lil Massimo Bonello għal diversi snin u f'diversi kawżi u kien ukoll l-avukat tiegħu f'xi kawża dwar manteniment tal-wild tal-imsemmi imputat u Maria Louise Pearson. Kemm hu hekk, meta fix-xhieda tagħha quddiem din il-Qorti, mart il-konvenut, Inna Said, giet mistoqsija jekk kienetx skopriet jekk effettivament l-attur kien jaf li Maria Louise Pearson kienet is-sieħba tal-imputat Massimo Bonello, hi wieġbet "*I cannot say yes he knew. I can just think about it. ... because as I said if you have a client ... you know his family, you approximately how he is living and if he had kids and who is his wife and who is his partner*".¹⁴ L-attur ukoll, fix-xhieda tiegħu in kontro-eżami, ċaħad kategorikament li meta Maria Louise Pearson xehdet bħala xhud in difeża fil-proċeduri kriminali kontra l-klient tiegħu Massimo Bonello, huwa kien jaf li kellha tarbija miegħu¹⁵.

Hawnhekk il-Qorti ma tistax ma tagħmilx osservazzjoni fundamentali: jirriżulta inkonfutabbilment mit-traskrizzjoni tad-depożizzjoni ta' Maria Louise Pearson li xehdet fit-3 ta' Mejju 2013 fil-proċeduri kriminali kontra Massimo Bonello bħala xhud prodotta mid-difeża, li ma kienx Dr. John Bonello (li kien l-avukat difensur tal-

or potential effect of the statement on the reputation, rather than the feelings, of the claimant" - Collins on Defamation (2014 Ed.) p. 154 7.32.

¹⁴ Fol. 106, xhieda ta' Ina Said tat-3 ta' Marzu 2020.

¹⁵ Xhieda tal-14 ta' Ġunju 2021, fol. 878. L-attur ċaħad ukoll li kien l-avukat difensur tal-imsemmi Massimo Bonelli fil-kawża kriminali fejn instab ħati li kkorrompa lill-mara tiegħu biex tgħid li kienet fuq ix-xarabank.

imputat Massimo Bonello f'dik is-seduta) li staqsa lix-xhud jekk kienetx taf lill-imputat, għal liema domanda hija wiegħbet fin-negattiv, iżda kien l-avukat tal-parti ċivile.

Xhud: Ma nafux sew, sew.

Parte Civile: Sew, x' tifhem biha sew, sew? Kif tafu lis-Sinjur?

Xhud: Bhal meta Itqajt ma' persuna.

Parte Civile: ħabib tiegħek għal li jista' jkun ?

Xhud: M'ahniex hbieb. Hbieb.

Parte Civile: Hbieb imma gieli tiltaqghu?

Xhud: Le.¹⁶

Għalhekk, kuntrarjament għal dak li qed isostni bl-iktar mod emfatiku l-konvenut fil-filmat pubblikat minnu, ma jirrizultax li Dr. John Bonello qatt staqsa lix-xhud jekk kienetx taf lill-imputat. Dan il-fatt waħdu jxejjen il-fondament tal-istqarrijiet ripetuti tal-konvenut fil-pubblikazzjoni impunjata, li Dr. John Bonello kien staqsa lix-xhud quddiem il-Qorti jekk kienetx taf lil Massimo Bonello meta kien jaf li huwa r-raġel tagħha u li konsegwentement huwa gideb quddiem il-Qorti.

Iżda minkejja dan, u minkejja l-fatt li kif rajna, il-konvenut għad irid jafferma s-suspetti tiegħu dwar l-allegat qerq u dolo mwettaq mill-attur Dr. John Bonello, fil-pubblikazzjoni impunjata **huwa sawwar is-suspetti tiegħu dwar il-komplicità' tal-attur f'dak li hu, effettivament, reat kriminali kif ukoll kondotta mhux etika, bħala fatt stabbilit u ppubblika dawn il-fatti fuq il-midja soċjali.**

Il-Qorti taqbel li jekk dak li jallega l-konvenut hu minnu, b'mod li l-attur bħala avukat kien effettivament konxju tal-fatt li x-xhud li ressaq il-patroċinat tiegħu, Massimo Bonello, fil-proċeduri kriminali dwar l-incident in diżamina, kellha relazzjoni u wild mal-istess imputat kif ukoll li ma kienetx fuq ix-xarabank fil-ħin tal-incident, dan ikun indubbjament jikkostitwixxi ksur tal-liġi u ksur tar-regolamenti tal-Kodiċi tal-Etika ċitati mill-konvenut fir-Risposta tiegħu¹⁷.

¹⁶ Dok. MLP1/2, fol. 831.

¹⁷ Risposta tad-19 ta' Settembru 2019 - il-konvenut jagħmel referenza għall-Code of Ethics and Conduct for Advocates mahruġa mill-Kummissjoni għall-Amministrazzjoni tal-Ġustizzja u għall-introduzzjoni ġenerali ta' din

Fl-istharrig tal-kwistjoni jekk fil-pubblikazzjoni impunjata, saritx imputazzjoni - inkluz naturalment wahda diffamatorja - fil-konfront tal-persuna aggravata, għandu jigi stabbilit jekk mill-kuntest shih tal-pubblikazzjoni, persuna ordinarja u ragjonevoli (“*an ordinary, reasonable person*”), tkun kapaci tifhem dik l-istqarrija bhala wahda li minnha ragjonevolment tinsilet l-imputazzjoni impunjata.

Fost il-principji applikabbli għad-determinazzjoni ta’ jekk stqarrija hijiex kapaci twassal l-imputazzjoni impunjata, id-decizjoni celebri **Jeynes v News Magazines Ltd**¹⁸ elenka s-segwent:-

“(1) the governing principle is reasonableness (2) the hypothetical reasonable reader is not naïve but he is not unduly suspicious. He can read between the lines. He can read in an implication more readily than a lawyer and may indulge in a certain amount of loose thinking but he must be treated as being a man who is not avid for scandal and someone who does not, and should not, select one bad meaning where other non-defamatory meanings are available (3) over-elaborate analysis is best avoided. (4) the intention of the publisher is irrelevant. (5) The article must be read as a whole... (6) The hypothetical reader is taken to be representative of those who would read the publication in question. (7) In delimiting the range of permissible defamatory meanings, the court should rule out any meaning which ‘can only emerge as the produce of some strained, or forced, or utterly unreasonable interpretation ...’ (8) It follows that it is not enough to say that by some person or another the words might be understood in a defamatory sense.”

il-kodiċi fejn jinsabu stipolati r-rekwiżiti ta’ kondotta professjonali mistennija mill-avukati:- “*The purpose of this Code is to ensure that advocates do not act abusively or negligently or in a manner repugnant to the decorum, dignity or honour of their profession or in such manner as could seriously affect the trust conferred on them.*” Il-konvenut isostni li l-attur fil-kondotta tiegħu, naqas milli josserva s-segwent regoli: “*An advocate shall in the exercise of his profession safeguard both in his own actions and in the actions of those who act on his or her behalf, the following values:- ... f) The advocate’s duty to the Court”, kif ukoll: “*An advocate is an officer of the Court, and should conduct himself or herself accordingly*”.*

¹⁸ [2008] EWCA.

Applikati dawn il-principji għall-każ li għandha quddiemha, din il-Qorti ma għandha l-ebda dubju li l-imputazzjoni cara li titnissel minn qari komplessiv tat-traskrizzjoni tal-filmat ippubblikat mill-konvenut u mill-istess filmat, hija effettivament li l-attur huwa brikkun, kiser il-liġi u l-etika.

Il-Qorti tosserva li l-imputazzjoni hi waħda diretta u speċifika għaliex il-konvenut ma qalx u ma tax x'jifhem li għandu suspett raġjonevoli li l-attur mexa bi ksur tal-liġi jew bi ksur tal-etika jew li qed jinvestigah fir-rigward. **Il-konvenut mhux qieghed biss jissuġġerixxi li l-attur seta' mexa dolożament b'kondotta li tikser il-liġi kriminali u l-kodiċi tal-etika tal-Avukati, iżda qieghed iwassal sewwasew imputazzjoni ta' htija li l-qarrej ordinarju, dodat b'intelliġenza ordinarja, jista' jifhem minghajr il-htieġa ta' xi għarfien speċjali jew informazzjoni addizzjonali**¹⁹.

L-attur jilmenta wkoll li l-konvenut akkużah ukoll fil-pubblikazzjoni in diżamina, li gideb quddiem il-Qorti preseduta mill-Maġistrat (illum Imħallef) Audrey Demicoli. Il-Qorti taqbel li din l-imputazzjoni hija effettivament dik li titwassal b'mod pjuttost inekwivoku mis-segweni silta tal-pubblikazzjoni:-

“Jien qed ngħidlek illi John Bonello, quddiem Audrey Demicoli, go kawża oħra kien jirriżulta li hu l-avukat tal-akkużat u kien jaf li dik hija l-mara tiegħu u sadanittant qed jistaqsi lill-Maġistrata, qalilha: “Tafu lil dad-driver?!” Meta hu kien jaf li dik tafu! U dik irrispondietha “Le” lill-Maġistrata mentri hu kien jaf li dak hu r-raġel tagħha ... jekk isir jaf John Bonello li hu gideb quddiem Audrey Demicoli ...”

Fil-fatt, hu ġeneralment aċċettat fil-ġurisprudenza tal-qradi Inglizi kif ukoll lokali, illi imputazzjoni li l-persuna aggravata kien jew seta' kien possibbilment involut sa ċertu grad, f'attivit` illecita jew att kriminali jew, fi kliem Collins²⁰, imputazzjoni li minħabba f'xi kondotta partikolari, il-persuna aggravata huwa “*dishonest or a fraud, a hypocrite, dishonourable, immoral, or actuated by some improper motive, insolvent or*

¹⁹ “At trial, the question is whether the statement was in fact defamatory in the sense alleged, applying the standard of the ordinary reasonable person.” - Collins on Defamation (2014 Ed.), p. 140, 6.95.

²⁰ 6.10 p. 117.

unwilling to pay debts or incompetent or otherwise unfit for some role.”²¹, huma kkunsidrati bhala diffamatorji.

Fil-kaz **Angel v H.H. Bushell & Co Ltd**²², l-allegazzjoni kienet li l-persuna aggravata ma kienetx “... *conversant with business ethics*”. Gie ritenut²³ li tezisti “*a very real difference between an allegation of failure to comply with etiquette and a failure to conform with ethical standards, and it is the latter imputation which, in my view, is made by this letter. Ethics involve a moral standard, and, in my judgment, a breach of ethics connotes at a minimum dishonourable behaviour*”.²⁴

Il-Qorti żżid tosserva wkoll wkoll li r-referenza li saret mill-konvenut għall-qtil ta’ Daphne Caruana Galizia, fejn esprima l-biża’ li l-attur jekk isir jaf bl-investigazzjoni li kien qed jagħmel, jista’ jagħmillu bomba, mhux biss hija waħda gratuwita u odjuża, iżda tiegħu xejra iktar serja meta bl-użu tal-kuntest tal-qtil tal-ġornalista, il-konvenut qed iwassal l-imputazzjoni ulterjuri li l-attur huwa mhux biss brikkun li kiser il-liġi u l-etika, **iżda wkoll persuna vendikattiva, bla skrupli u li wieħed għandu jibża’ minnu.**

Ikkunsidrat;

Illi l-imputazzjoni li persuna kisret il-liġi u l-etika, li hija brikkun u giddieb, filwaqt li hija diffamatorja fiha nnifisha, tassumi proporzjonijiet ikbar meta tiġi applikata fil-konfront ta’ avukat għaliex l-avukat huwa professjonist mogħni b’*warrant* biex jipprattika l-liġi u marbut bil-kodiċi tal-etika. Għall-Qorti, imputazzjonijiet bħal dawk li għamel il-konvenut ifissru neċessarjament li l-attur, f’dan il-każ, aġixxa b’nuqqas

²¹ Fil-kaz celebri **Sim v. Stretch** - 1936, 2 All England Law Reports, 1237 (House of Lords, per Lord Atkin) - gie ritenut illi sabiex jiġi stabbilit jekk l-istqarrija impunjata twassalx imputazzjoni li hi diffamatorja, irid jiġi affermat illi “*the words tend to lower the plaintiff in the estimation of right-thinking members of society generally*”.

²² [1968] 1 QB 813.

²³ Milmo J.: 825G – 826A.

²⁴ Intqal ukoll illi “*At any rate, it seems clear that one can draw a distinction between mere breaches of etiquette on the one hand and breaches of professional ethics or codes of conduct on the other: the latter are actionable even if the former are not.*”

ta' integrita` u professjonaliżmu u kwindi b'kondotta li hija sewwasew l-antitezi tal-kondotta mistennija minn uffiċjal tal-Qorti bħalma huwa avukat. Wara kollox, ir-reputazzjoni ta' avukat tistrieħ essenzjalment fuq kondotta netta, serjeta' u integrita' morali u professjonali, u fl-eżercizzju rett tal-professjoni tiegħu.

Magħdud dan, kif sewwa xehed l-attur, il-fatt li illum, sempliċi tfixxtija fuq Google jew kwalsiasi *search engine* ieħor hi kapaċi tidentifika u ttella' kull artikolu, post jew ritratt li jkun ippubblikat fuq l-*internet* in konnessjoni mas-soġġett tat-tfittxija: fil-każ tal-attur dan ifisser li kull tfittxija għal "avukat John Bonello" hija kapaċi tipproduċi dan il-filmat ippubblikat mill-konvenut b'imputazzjonijiet li huma kapaċi jarrekaw ħsara serja lir-reputazzjoni tal-attur billi jinfluwixxu mhux biss fuq klienti preżenti u prospettivi iżda iktar minn hekk fuq istituzzjonijiet li inevitabbilment ikollu x'jaqsam magħhom fl-eżercizzju tal-professjoni tiegħu, fosthom banek u kumpanniji ta' assigurazzjoni. Applikat dan għall-fatt li l-attur jeżercita l-professjoni ta' avukat li tesigi l-iktar standards għoljin ta' integrita', publikazzjonijiet bħal dawn jirrekaw ħsara bla qies lir-reputazzjoni.

Il-Qorti taqbel li filwaqt illi l-konvenut għandu kull jedd jasal għall-konklużjonijiet tiegħu dwar il-kondotta tal-attur u dwar dak li għamel jew m'għamilx l-attur fil-kors tal-eżercizzju tal-professjoni tiegħu, li hu żgur hu li m'għandux jedd li ixandar mal-erba' rjieħ akkużi serji fil-konfront ta' persuna oħra, bħalma huma l-akkużi li għamel fil-pubblikazzjoni in diżamina dwar il-ksur tal-liġi u l-etika u l-gideb da parti tal-attur, mingħajr ma kellu jew għandu l-ebda prova konkreta fir-rigward. Il-Qorti tagħmilha ċar li stqarrijiet li huma bbażati fuq suppożizzjonijiet, konġetturi u suspetti m'għandhom qatt jissawru bħala akkużi wisq inqas bħala fatti stabbiliti meta dawn huma intiżi għall-pubblikazzjoni u għalhekk, fil-każ in diżamina, l-istqarrijiet tal-konvenut li l-attur gideb u kiser il-liġi u l-etika meta m'hux minnu li "*jirriżulta li hu l-avukat tal-akkużat u kien jaf li dik il-mara tiegħu*", huma stqarrijiet li inevitabbilment huma kapaċi jirrekaw ħsara serja lir-reputazzjoni tal-attur.

Ikkunsidrat;

Il-Qorti tosserva illi l-konvenut naqas milli jilqa' għall-azzjoni attriċi b'xi waħda mill-eċċezzjonijiet maħsuba espressament fl-Att dwar il-Midja u l-Malafama (Kap. 579), fosthom id-difiżi msemmija fl-Artikolu 4 (verità u opinjoni onesta) u l-Artikolu 5 (publikazzjoni dwar materja ta' interess pubbliku) tal-Att u għalhekk, naturalment, il-Qorti ma tistax u m'hijiex sejra tinvestihom *sponte sua*. L-unika difiża rilevanti invokata mill-konvenut f'din il-kawża li l-Qorti setgħet tislet mill-gabra ta' sottomissjonijiet ripetittivi u fil-parti l-kbira ta' għom irrelevanti, hi li l-istqarrijiet tiegħu dwar Dr. John Bonello, fosthom li huwa brikkun, kiser il-liġi u kiser l-etika, kienu dejjem kwalifikati b'dak li kienu qegħdin jiddiskutu bejniethom hu u l-persuna l-oħra fit-telefonata li tinstema' fil-pubblikazzjoni, ċioe' d-dritt tal-konvenut li jsir jaf min kienu l-avukati fl-erbgha u għoxrin kawża oħra.

Il-konvenut jikkontendi wkoll li din il-kwalifika ma jirriżultax mit-traskrizzjoni tal-kliem li jinsema' fil-filmata ippublikat, għaliex din fiha biss il-kliem li qal il-konvenut fit-telefonata u mhux ukoll il-kliem tal-persuna l-oħra fuq il-linja, liema persuna l-konvenut isostni li kien id-Direttur tal-Qorti. Fil-fatt, kif rajna, il-konvenut joġġezzjona għall-fatt li l-attur naqas milli jipproduċi fl-atti l-konversazzjoni telefonika sħiħa u sostna wkoll li kellu jiġi imsejjaħ fil-kawża d-Direttur tal-Qorti ta' dak iż-żmien biex iwieġeb għal din l-azzjoni ta' libell.

Il-Qorti, fir-rigward, tibda biex tosserva illi dak li ġie effettivament ippublikat fuq il-profil tal-konvenut fuq Facebook, jikkonsisti f'filmata li fih l-istess konvenut jidher u jinstema' jittellem fuq it-telefon, fejn jidher biss il-konvenut u jinstema' biss il-parti tiegħu f'dan id-dijalogu²⁵. Kuntrarjament għal dak li saħaq il-konvenut, il-Qorti bla tlaqliq tgħid li ma temminx li huwa ma kienx jaf li kien qiegħed jiġi rikordjat u għaliha hu ovvjw li l-konvenut kien qed jirrikordja lilu nnifsu. Kemm hu hekk, mhux kontestat li l-konvenut kien ippublika dan il-filmata huwa stess fuq il-profil tiegħu fuq Facebook. Barra minn hekk, ma jirriżultax mill-provi f'din il-kawża li kien hemm parti oħra mill-konversazzjoni in diżamina li tħalliet barra mit-traskrizzjoni Dok. X u

²⁵ Ara xhieda in kontro-eżami ta' Dr. Massimo Vella, 12 ta' Novembru 2020.

fi kwalsiasi każ, il-konvenut naqas milli jipproduci fl-atti il-parti l-oħra tad-dijalogu jew xi pubblikazzjoni oħra li skont hu, kienet relevanti għat-tifsira li kellha tingħata lil kliemu. Naqas ukoll milli jressaq lil Frank Mercieca – il-persuna li jinsisti li lilha saret it-telefonata in diżamina - biex jafferma li t-telefonata saret lilu u biex jixhed dwar dak li kien qed jintqal minnu waqt din it-telefonata²⁶.

F’kull każ, għandu jingħad illi hija l-pubblikazzjoni kif imtella’ mill-konvenut innifsu li għandha tiġi mistharrġa biex jiġi determinat jekk hijiex malafamanti u diffamatorja fil-konfront tal-attur. Kliem u diskors li ma jinstemax jintqal f’dik il-pubblikazzjoni ossia filmat, ma jistax jitqies li jiffirma parti mill-pubblikazzjoni impunjata għaliex il-qarrej ordinarju jiġġudika fuq dak li ġie publikat fil-konfront tal-persuna aggravata u mhux abbażi ta’ dak li seta’ ntqal minn ħaddieħor u jew li ma jifformax parti mill-pubblikazzjoni li għandu quddiemu.

Wara kollox, huwa prinċipju stabbilit illi l-imputazzjoni diffamatorja fl-istqarrija impunjata għandha tinftiehem mill-qarrej ipotetiku ordinarju fil-qafas ta’ dak li hu raġjonevoli u li seta’ kien magħruf pubblikament fiż-żmien tal-pubblikazzjoni, mingħajr il-ħtieġa li ssir riċerka jew referenza għal xi fatti li ma jirriżultawx mill-istess pubblikazzjoni jew xi spjegazzjoni sussegwenti, mingħajr sforz u tiġbid ta’ interpretazzjoni u mingħajr ħtieġa ta’ xi għarfien speċjali²⁷.

Kif rajna, il-konvenut jishaq li dawn l-istqarrijiet tiegħu, impunjati f’din il-kawża, kienu soġġetti għall-aċċertazzjoni li l-istess attur fil-verita’ kien l-avukat ta’ Massimo Bonello u li kien jaf fl-istess ħin li Maria Louise Pearson qatt ma kienet fuq ix-xarabank ta’ Massimo Bonello meta seħħ l-inċident mertu tal-proċeduri kriminali

²⁶ Jiġi osservat ukoll illi minkejja li f’wieħed mir-rikors li pprezenta f’din il-kawża, il-konvenut iddikjara wkoll li *“ma jistax jifhem x’kienet il-vera raġuni għaliex l-istess Direttur ossija s-Sur Mercieca, ma huwiex ukoll konvenut f’dina l-kawża odjerna”*, huwa naqas milli jitlob huwa stess li din il-persuna tissejjaħ fil-kawża.

²⁷ Izda huwa importanti li jiġi speċifikat illi dan kollu ma jfissirx illi l-ammissibbilita’ jew valur probatorju ta’ provi dwar fatti jew ċirkostanzi li seħħew biss wara l-pubblikazzjoni u li meta applikati għall-istqarrija impunjata jagħtuha tifsira diffamatorja, għandhom jiġu *a priori* esklużi. Effettivament, xejn ma josta li dawn il-fatti posterjuri ikollhom siwi safejn ikomplu jissostanzjaw b’mod **addizzjonali** in-natura diffamatorja tal-istqarrija impunjata, purche’ fiha nnifisha u fil-qafas temporali tal-pubblikazzjoni, din setgħet tinftiehem mill-qarrej ordinarju b’applikazzjoni tal-prinċipji fuq enunċjati, bħala waħda li twassal imputazzjoni diffamatorja.

kontra l-istess Massimo Bonello li fih wegġgħet Inna Said, martu. Biex jispjega aħjar kif l-istqarrijiet impunjati kienu kwalifikati, il-konvenut xehed li huwa ried ifisser hekk:- *“John Bonello ma huwiex brikkun jekk ma kienx l-avukat tal-mara tiegħu dak kien is-sugġett”*²⁸.

Iżda l-Qorti ma taqbilx mal-konvenut li l-istqarrijiet tiegħu dwar l-attur, cioè' li kiser il-liġi u l-etika u li hu brikkun, ġew kwalifikati minnu bħala dipendenti fuq l-aċċertazzjoni li l-istess attur fil-verita' kien jaf li x-xhud Maria Louise Pearson kienet mart il-klient tiegħu u li mhux minnu li kienet fuq ix-xarabank tiegħu u jekk allura kienx jaf li kienet qed tixhed falz. Għall-kuntrarju, kif diġa' ġie stabbilit, dawn l-istqarrijiet ġew imsawra bħala stqarrija ta' fatt li l-qarrej ordinarju u raġjonevoli jifhem minnufih li l-imputazzjoni li qed titwassal mill-konvenut hi li l-attur huwa brikkun, kiser il-liġi u l-etika u gideb quddiem il-Qorti. Il-konvenut fil-filmata in diżamina, kien inekwivoku meta qal illi *“jirriżulta”* li l-attur huwa l-avukat tal-imputat Massimo Bonello u kien jaf li x-xhud hija l-mara tiegħu u għandhom tarbija għaliex kien ukoll l-avukat li assista lill-istess klient tiegħu f'kawza seba' snin qabel dwar il-manteniment. Fl-istess filmata il-konvenut jinstema' jgħid ukoll li kien qabbad lill-Avukat Anthony Stellini biex għamillu kwerela u mar biha l-Għassa tal-Pulizija, **tant kien ċert mill-allegazzjonijiet li kien qed jagħmel.**

Hawnhekk il-Qorti ma tistax tosserva, għall-kompletezza, li din id-difiża tal-konvenut tikkozza wkoll b'mod pależi ma' diversi stqarrijiet li għamel il-konvenut sija fix-xhieda tiegħu kif ukoll f'diversi atti ġudizzjarji pprezentati minnu waqt dan il-proċess: fost oħrajn iddikjara li huwa kien għamel rapport lill-Pulizija fit-30 ta' Jannar 2017²⁹ fejn stqarr:-

“... l-istess Avukat ta' Massimo Bonello li jismu Dr. John Bonello kien baġhat domanda lill-prosekuzzjoni biex il-mara ta' l-istess Massimo Bonello titla' tixhed u tgħid illi hi kienet fuq ix-xarabank meta kif ġa' ġie surriferit, hi kienet wara ammettiet

²⁸ Fol. 922 issa 1069, xhieda tal-konvenut tat-2 ta' Diċembru 2021.

²⁹ Ara Dok. PLS2, fol. 929 issa 1076.

li hi ma kienetx qalet il-verita’; Illi għalhekk, l-estess Esponent konvenut Publius sive Leo Said qiegħed isostni li l-Avukat ta’ Massimo Bonello kien jaf li l-mara, ossija l-istess Maria Louise Pearson li kienet telgħet tixhed u tgħid li hi kienet fuq ixxarabank, kienet tiġi wkoll il-mara ta’ Massimo Bonello;”³⁰

u

“Illi l-esponent konenut Publius sive Leo Said qed isostni wkoll u dan dejjem mill-bidu nett billi qed jiddikjara li huwa aktar minn ben probabbli li l-istess Avukat ta’ Massimo Bonello kien jaf bħala ben fatt li l-klijent tiegħu, ossija Massimo Bonello (I.D. Number 0522073M) kien joqgħod fl-istess appartament ta’ l-istess Maria Louise Pearson...”³¹

Imbagħad il-konvenut innifsu xehed³² li quddiem il-Qorti preseduta mill-Maġistrat Dr. Charmaine Galea, Massimo Bonello kien xehed li kien l-avukat tiegħu li qallu biex iressaq bħala xhud lil Maria Louise Pearson.

Minn dan kollu, il-Qorti fehmet, bħalma del resto fehmet meta semgħet il-pubblikazzjoni impunjata, li l-konvenut kien u għadu determinat li juri fl-aħħar mill-aħħar li Dr. John Bonello kien jaf bir-relazzjoni bejnu u Marie Louise Pearson³³ u li konsegwentement kien jaf li kienet qed tixhed falz fil-proċeduri kriminali dwar l-incident fejn wegġgħet martu Inna Said.

Il-Qorti tirribadixxi li mkien fit-traskrizzjoni tal-kliem li jinstema’ fil-filmat, ma jirrizulta li l-konvenut qal **“jekk kien Avukat brikkun”**³⁴ u ma rriskontrat l-ebda kwalifika kwalsiasi għall-istqarrija tiegħu li l-attur huwa brikkun u kiser il-liġi, kiser l-etika u gideb quddiem il-Qorti. Tqis ukoll li l-fatt li l-konvenut kien għad irid jikseb informazzjoni dwar min kienu l-avukati f’erbgha u għoxrin kawża oħra u kien proprju dan l-iskop tat-telefonata tiegħu lil, allegatament, id-Direttur tal-Qorti, **ma jnaqqas assolutament xejn mill-imputazzjonijiet speċifiċi u diretti li għamel fil-konfront**

³⁰ Fol. 38 u 39, risposta tad-19 ta’ Settembru 2019.

³¹ Fol. 31, risposta tad-19 ta’ Settembru 2019.

³² Xhieda tat-2 ta’ Diċembru 2021.

³³ Ara xhieda ta’ Maria Dolores Fenech, l-Assistent Reġistratur tal-Qrati Kriminali.

³⁴ Fol. 137, xhieda tal-konvenut tat-3 ta’ Marzu 2020.

tal-attur fil-pubblikazzjoni impunjata. Fi kwalunkwe każ, jiġi ribadit illi dak li kellu f'moħħu l-konvenut qal il-kliem impunjat u tellgħu fuq il-pagna tal-midja soċjali tiegħu, ma huwiex relevanti għad-determinazzjoni tal-imputazzjoni li tkun qed tigi impunjata għaliex dak li huwa relevanti huwa jekk il-qarrej ordinarju jkun fehem l-imputazzjoni impunjata minn qari komplessiv tal-pubblikazzjoni, bl-applikazzjoni tal-prinċipji fuq ċitati.

“Libel is a tortous act. What does the tort consist in? It consists in using language which others knowing the circumstances would reasonably think to be defamatory of the person complaining of and injured by it. A person charged with libel cannot defend himself by shewing that he intended in his own breast not to defame, or that he intended not to defame the plaintiff, if in fact he did both. He has non the less imputed something disgraceful and has none the less injured the plaintiff.”³⁵

In konkluzjoni, il-Qorti tagħmilha ċar u tirribadixxi li l-jedd għal-liberta` tal-espressjoni ma jista' qatt jiġi interpretat bhallikieku jagħti protezzjoni lil min jipubblika kif ġieb u laħaq fuq pjattaforma tal-midja soċjali bħalma huwa Facebook, ta' imputazzjonijiet li huma kapaci jew li effettivament iħassru r-reputazzjoni ta' individwu. Għall-kuntrarju, peress illi l-midja soċjali hija aċċessibbli minn firxa ħafna iktar wiesa' ta' qarrejja³⁶ milli mezzi tradizzjonali ta' publikazzjoni, il-ħsara li tista' tigi rekata lir-reputazzjoni ta' persuna oħra tista' tkun irreparabbli. Il-korollarju ta' dan hu illi l-obbligu li dak li jkun jagħmel l-aċċertazzjonijiet u verifiki neċessarji biex jara li dak li jkun qed jiġi ppubblikat huwa fattwalment korrett, talanqas in sostanza, u l-obbligu li l-pubblikatur iwieżen u jgħarbel il-kummenti tiegħu qabel ma jipubblikahom huwa iktar oneruż, anke minħabba l-fatt li l-pubblikazzjoni tista' tibqa' aċċessibbli indefinittivament.

Ikkunsidrat;

³⁵ House of Lords, (1910) AC 20, 24 per Lord Loreburn LC.

³⁶ Kif spjega Dr. Massimo Vella fix-xhieda tiegħu, dan kien post pubbliku li kien aċċessibbli minn persuni li mhux neċessarjament kienu “friends” tal-konvenut iżda minn kulħadd.

Illi għall-fini tal-likwidazzjoni tad-danni skont l-Artikolu 11 tal-Att, il-Qorti qieset min-naha wahda, il-gravita' tal-imputazzjonijiet magħmula fil-konfront tal-attur u l-fatt illi d-dikjarazzjonijiet impunjati saru fil-konfront ta' persuna li tipprattika professjoni fl-eżerċizzju tal-istess professjoni u mingħajr ma ntwera li dawn jirriflettu l-kondotta fattwali tiegħu; il-fatt li l-imputazzjonijiet ġew pubblikati fuq pjattaforma tal-midja soċjali li hi aċċessibbli fiha nnifisha minn numru indefinit ta' persuni u l-fatt illi effettivament, mill-provi jirriżulta li diversi persuni raw dawn il-filmati; il-fatt li ma saret l-ebda apoloġija lill-attur u l-fatt li dawn il-filmati kkaġunaw fastidju lill-attur. Magħdud dan kollu l-fatt li l-konvenut baqa' jipubblika fuq il-paġna tiegħu fuq Facebook, anke wara li ġiet istitwita l-azzjoni odjerna, mhux biss l-istess filmat impunjat f'din il-kawża³⁷ iżda wkoll diversi ritratti ta' siltiet minn atti ġudizzjarji formanti parti mill-atti proċesswali ta' din il-kawża fosthom it-traskrizzjoni Dok. X li ġiet annessa mar-Rikors promotur.

Min-naħa l-oħra, il-Qorti sejra tiehu in konsiderazzjoni wkoll il-fatt illi l-pubblikazzjoni in diżamina ma għadhiex aċċessibbli fuq Facebook. Meta xehed Dr. Massimo Vella 12 ta' Novembru 2020 il-filmati in diżamina ma kienx għadu aċċessibbli³⁸ u dan ġie konfermat minn Dr. Marycien Vassallo li xehdet illi l-filmati ma baqax aċċessibbli mill-paġna tal-konvenut fuq Facebook wara li nħarget l-Ordni minn din il-Qorti diversament preseduta mill-Maġistrat Victor Axiak fis-16 ta' Jannar 2020³⁹ għalkemm ir-ritratt tat-traskrizzjoni tal-filmati għadu aċċessibbli⁴⁰.

Fil-qies ta' dan kollu, il-Qorti hi tal-fehma li għandha tillikwida s-somma ta' tliet elef Euro (€3,000) in linea ta' danni morali.

³⁷ Ara xhieda ta' Dr. Marycien Vassallo, 3 ta' Diċembru 2020 – xehdet li wara li l-filmati ittella' l-ewwel darba fit-22 ta' Lulju 2019, reġa' ġie publikat iktar minn darba.

³⁸ Ara fol. 783.

³⁹ Ara verbal ta' seduta li nżammet fis-16 ta' Jannar 2020, Dok. X2, fol 832.

⁴⁰ Dok. X5, fol. 838. Ritratt imtella' fis-6 ta' Jannar 2020: l-isem tal-attur Dr. John Bonello u l-isem Massimo Bonello ġew mgħottija u ma jidhrux f'dan ir-ritratt.

Ghal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeciedi li filwaqt illi tiċhad l-eċċezzjonijiet kollha tal-konvenut, tilqa' t-talba tal-attur, tiddikjara li l-filmat ippubblikat mill-konvenut fuq Facebook fit-22 ta' Lulju 2019 hija libelluża u malafamanti fil-konfront tal-istess attur u tikkundanna lill-konvenut iħallas lill-attur is-somma ta' tliet elef Euro (€3,000) in linea ta' danni morali. L-ispejjez jithallsu mill-konvenut.

**DR. RACHEL MONTEBELLO
MAGISTRAT.**